

Fekete László dr.: Korhatár a láthatáron.

Hirkó Boldizsár dr.: A korhatár közjegyzőhelyettesi szemmel.

Közlemények.

Horthy Miklós húsz évi országlása.

A közjegyzői rendtartás novellája.

Kitüntetés.

A budapesti kamara közgyűlése és társas vacsorája.

Az Országos Egylet közgyűlése.

Kuncz Ödön dr. jubileuma és kitüntetése.

A jogi oktatás reformja.

Jegyzői magánmunkálatok galériája.

Ingatlan forgalom a határsávban.

A pécsi kamara megállapodásai.

Az óvási határidő ideiglenes meghosszabbítása.

Szegénységi jog az örökösödési eljárásban.

Jogsegély megállapodás a szlovák kormánnyal.

A közjegyzők névjegyzéke.

A Kepes-féle Közjegyzői Díjszabás új kiadása.

Allásközvetítés.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Joggyakorlat.

Magánjog.

A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek

Nyugdíjintézetének közleményei.

XXXIX. évfolyam. Budapest, 1940. februárius hó. 2. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK budapesti kir. közjegyző.

KIADJA:

A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámja: 41.951.

Korhatár a láthatáron.

A *Lázár Andor* igazságügyministersége idején készült ú. n. perrendi novella-törvényjavaslat — 205. §-ában — meglepetés-szerűen felszínre vetette a közjegyzői korhatár gondolatát.

Ezzel a javaslattal s így természetesen a korhatár kérdésével is annak idején kamaraközi értekezlet foglalkozott, melynek vonatkozó felterjesztése e Közlöny 1936. évi 7. számában egész terjedelmében közöltetett.

Ezt megelőzőleg, mindjárt a gondolat kipattanásakor, a lap ugyanezen évi 6. számában e sorok írója iparkodott a harangot megszólaltatni a korhatár ötletével kapcsolatban, ezekhez a szavakhoz azután *Lázár Ferenc* a következő számban reflexiókat fűzött, ugyanezen számban továbbá ugyanezzel a kérdéssel *Kőrössy Bertalan* foglalkozott az öt jellemző alapossággal.

A perrendi novella javaslat néhány üdvös újításával együtt hamarosan irattárba került s vele együtt lekerült a napirendről a korhatár ötlete is.

1936. óta — tehát elég hosszú időn át — ha itt-ott esett is szó róla, az illetékesek nem foglalkoztak a korhatár behozatalával, míg nem most, ismét meglepetés-szerűen, értesülésem szerint ismét napirendre kerül.

Úgy hírlik a „kérdés“ „rendezése“ így van kontemplálva:

75. életéve betöltésével a közjegyző működése megszűnik, az így nyugalombavonuló közjegyző megfelelő nyugdíjat kap, mely-

szükséges alap akként szereztetik meg, hogy a közjegyzők játéktárgyalási díjaik egy bizonyos részét e célra leadják.

Ismétlésekbe bocsátkoznék, ha magával a korhatár intézményével itt érdemben foglalkoznék. Hogy ez nem jogszerű, méltányos, arra szükség nincs, stb., mindezekkel az érvekkel letesen foglalkozott az említett kamaraközi értekezlet feltertése, utalok továbbá az e témával foglalkozó fennebb említett ekekre is.

Annyit azonban mégis szükségesnek találok itt hangozottan is megállapítani: kizártnak tartom, hogy, amiről tében beszélnek, a közjegyzői kar, helyesebben annak vala tagja részéről történt volna sürgető lépés a korhatár lésében. Nem tudok ugyanis elképzelni magyar közjegyzőt, az adott viszonyok között nemcsak hogy sürgetné, de egy-lában helyeselné is a korhatár bevezetését.

Ezek után csupán a korhatár folytán nyugdíjba vonuló köz-zók nyugdíjához szükséges alap tervbevett előteremtési mód-l kapcsolatban van néhány észrevételem.

Azt hiszem, világos, hogy *a tervbevett mód egyértelmű a ha-téktárgyalási díjszabás leszállításával.*

Ha már meg kell hozni a korhatáron innen maradó s a bbeli közjegyzőknek ezt az áldozatot, azt — elsősorban az zmény, de az ő érdekükben is — *csak kipróbált munkatár-k, derék helyetteseink javára hozzák meg.*

Abba ugyanis, hogy a korhatár intézményesítése folytán a natáron-túliak távozásukkal, a korhatáron-inneniek a díj-yad leadásával azért hozzanak áldozatot, hogy — mint erre ve a távolabbi s a közelmúltban egyaránt sajnálatos tapaszta-ink vannak — túlnyomórészt bizonyos „érdemek“ jutalmaz-anak, összeköttetések érvényesüljenek, mely „rendszer“-nek csak a közjegyzői állásra elsősorban hivatott helyettesek, de zményünk is kárát vallja, — a közjegyzői kar nem nyugodna

Boldog emlékü *Galánffy Jánosra* hivatkozom, aki — bár ga is kívülről került be a közjegyzői karba, mindig hirdette: án jó közjegyző csak a helyettesből lett közjegyző.

A korhatárral, ha már lesz, mindenesetre junktimba hozandó ennek megfelelő szervezeti módosítás: *a közjegyzői kinevezés-szükséges közjegyzői gyakorlat és — régebbi álláspontunkat tartva — megfelelően rendszeresített közjegyzői szakvizsga.*

Ez irányban megnyugtató, hogy, amint hallom, az elgondolás szerint valóban van is tervbevéve ilyenféle junktim.

Tovább menve: szintén junktimba lenne a fentebbiekkel ho-zandó — s meglepéssel hallom, hogy erről is van szó — *a hatáskör kiterjesztése.*

Elsősorban s mindenekelőtt az intézmény megérdemelt fej-lesztése, a vigan burjánzó visszasságok kiküszöbölése, a jogbizton-ság emelése érdekében s nem a százalékos leadás okozta jövede-lemkiesés pótlására, a hatáskör-kiterjesztés arányához képest u. i. új állások lesznek rendszeresíthetők.

Közlönyünk 1938. évf. 308. lapján foglalt helyes megállapítás szerint a hatáskör kiterjesztésének kérdése „szoros összefüggést tüntet fel a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésének kérdésé-vel, melyről most már a titkos választójog törvénybeiktatása után végre komoly szó eshetik, illetve most már az ország jogi beren-dezkedési színvonalát erősen kompromittáló helyzetet megszüntető döntés végre megtörténhetik“.

Hogy mit értek hatáskör-kiterjesztés alatt, erre nézve utalok *Lázár Ferenc* dr.-nak a pécsi vándorgyűlésen tartott s lapunkban leközlött előadására, mely e részében fedi az én szerény elgondo-lásomat.

Ez a két kivánalom, *szervezeti módosítás s hatáskör-kiegészí-tés, melyeknek, mint minimumnak a korhatárral, ha az már jó, együtt kell jönniök.*

Nem rekriminálok, csak bizonyos rezignációval úgy látom, hogy mindnyájunk reménye, a korszerű szép új rendtartás — leg-jobb esetben egy novellává, (arra u. i. még gondolni se szeretnék, hogy csak a korhatár intézményesítésévé) zsugorodik össze.

Nincs másfél esztendeje, a Közlöny egy — alighanem sugal-mazott cikkében (1938. évf. 308—309. o.) még az új közjegyzői épület némsokára bekövetkező bokrétaünnepélyéről írt, az 1939. évi novemberi szám 312. oldalán pedig már csak egy „részleges novelláris“ reformról olvasunk, mely novelláris reform — azt hiszem — alaposan kitolja az új rendtartást.

Egy kartársam a közlöny legutóbbi számában egy relative sokkal kisebb jelentőségű kérdéssel kapcsolatban írt észrevételeit azzal fejezi be: Videant consules!

Most ugyanezt mondom én is —, nehogy az „új épület“ he-

lyett az ócska csak úgy ahogy tataroztassék, vagy — mondom: erre gondolni se akarok — tatarozás nélkül arra szükségtelenül s helytelenül a mi költségünkön gerendák szereltessenek, melyek ha megérjük, előbb-utóbb valamennyiünkre reáhullanak.

Fekete László dr.

A korhatár közjegyzőhelyettesi szemmel.

Fekete László dr. öméltsága kedves baráti gesztusa folytán módomban állott a korhatárról írt tömör és a közjegyzői álláspontot kimerítően összefoglaló cikkét még megjelenése előtt elolvasnom. Ő nincs ráutalva és én nem vagyok hivatva arra, hogy cikkének megállapításai mellett lándzsát törjek. Miután azonban abban a kitüntetésben is részesültem, hogy majdnem ezzel egyidejűen Lázár Ferenc dr. öméltségének a közjegyzői rendtartás novelláris módosítására vonatkozó tervezetét is megtekinthettem, úgy érzem, hogy a véletlen adta ez a két lehetőség bizonyos reflexiókra kötelez. Midőn ugyanis a közjegyzői kar e prominens képviselői ránk utalnak és csak abban az esetben hajlandók a közjegyzői kar jogainak, az állás függetlenségének esorbitásába belenyugodni, ha ez a helyettesek érdekében történik, úgy vélem nekünk is szót kell kérni és első mondatunk mindannyiunk hálás köszönetét kell hogy kifejezze. A korhatár kérdése a kir. közjegyzőhelyettesi kart is igen közelről érinti, de könnyen tévedésbe eshetne az, aki e problémát csupán az eszkimó és a foka szűk látókörén próbálná elbírálni. (Bocsánat a triviális hasonlatért.) De éppen azért, mert túl kicsinyes álláspont feltételezése fenyeget és mert a felületes szemlélő úgy láthatja, hogy e kérdésben a kir. közjegyzői érdekek szemben állanak a helyettesi érdekekkel, mielőtt a kérdés lényegéhez az első olvasó jogán hozzászólnék, két ténymegállapítást kell előrebocsájtanom.

Kötelességszerűen állapítom tehát meg, hogy a korhatár rendszeresítése ellen *elvileg* a helyettesi kar nem foglal el a limine elutasító álláspontot. Viszont ugyanezzel az őszinteséggel kell megállapítanom azt is, hogy a gondolat nem tőlünk származik, azt tudtommal sem a múltban, sem a jelenben sehol sem említettük, nem propagáltuk és hogy általában ebben a kérdésben mindenkor a *quantité négligeable* kényelmes szerepét játszottuk. Ismételten hangsúlyozom ez nem *excuse*, hanem a tények egyszerű megállapítása. És dacára annak, hogy minden helyettes igen természetesen arra törekszik, hogy minél előbb kinevezéshez jusson és hogy a közjegyzői állások természetes megüresedésének gyér száma, de különösen azok betöltése tekintetében utóbb folytatott és minden kritikát lehetlenné tevő igazságügyi politika e célja elérésében gátolja, — alaposan tévedne az, aki feltételezné, hogy a korhatár rendszeresítésével megnyíló elhelyezkedési lehetőségeket a helyettesi kar minden utógondolat és fenntartás nélkül lelkes örömmel fogadná. Elismerem, hogy e feltevés plauzibilis, a valóság azonban más.

Roppant rövidlátó politikát folytatna ugyanis a helyettesi kar, ha egy percre is elfelejtené, hogy a dolgok természetes rendje szerint egyszer ők is e nagymúltú és tiszteletreméltó kar tagjai lesznek. Nagy hiba lenne tehát, ha pillanatnyi helyzeti előnyökért feláldoznák jövőjük existenciális bázisát: a munka jogát egész a munkaképtelenségig.

De különösen hiba lenne ez éppen attól a generációtól, mely a világháború, majd az elszakított területek menekült közjegyzőinek elhelyezése, utoljára, de nem utolsó sorban az utolsó években folytatott és kizárólag politikai érdemek jutalmazásában kimerült igazságügyi politika következtében hosszú éveket, ha nem évtizedeket vesztett el. Köztudomású tény, s mint ilyen bizonyításra sem szorul, hogy ma, az Úr 1940-ik évében még a huszonegy évvel ezelőtt véget ért világháborúban megrokkant öreg helyettesek várják közjegyzői kinevezésüket. (A közelmúltban ily, világháborút végigküzdött kartársunk nyert kinevezést pontosan 54. életévében.)

A korhatár rendszeresítése esetén mennyi lehetőség nyílik ezek után majd arra, hogy a helyettesi szolgálat sokszor keserves és gyakran idegromboló évei, sőt évtizedei után végre a szerényebb helyettesi jövedelmek folytán felgyült kisebb-nagyobb adósságaink törlesztésére is gondolhassunk és ezenfelül még csekély tőkét is gyűjthessünk arra az öregkorra, melynek közjegyzői kinevezésünk idején már a küszöbén állunk? Hány év marad még ennek a nemzedéknek munkára, ha a korhatár bevezetése megvalósul, különösen akkor, ha annak idejét emellett még rövidre is szabnák? Elvégre nem lehet célunk, hogy munkaképes korban a szegények menedékhelyére kerüljünk.

Belátom azonban, hogy ezek az aggályok a mi generációnk aggályai. Remélnünk kell, hogy e viszonyok egyszer mégis csak megjavulnak és hogy néhány év múltán sikerül normalizálni a mai egészségtelen állapotokat. Ez esetben természetesen nem lesz döntő jelentősége a korhatár bevezetése ellen emelt utóbbi kifogásunknak és így ezt átmeneti jellegűnek tekinthetjük.

Sokkal súlyosabb azonban és időhöz nem kötött aggálya a helyettesi karnak az a veszélyes lehetőség, hogy a korhatár bevezetése folytán megürülő állások ismét a karon kívül állókkal töltenek be.

Ma ugyanis, midőn korukra való tekintet nélkül működhetnek a kir. közjegyzők, a helyettesek jelentős része idősebb urak szolgálatában áll. Ezek a korhatár által majd érintett idősebb közjegyzők éppen előrehaladott koruk és az ezzel járó gyakori gyengélkedésük következtében arra vannak utalva, hogy, még ha rendes ügyforgalmuk nem is teszi feltétlenül szükségessé, öreg koruk miatt helyettest tartsanak. Kétségtelen azonban az is, hogy ha ezeket az idősebb urakat minden további nélkül nyugdíjba kényszerítik és helyükbe fiatal „politikuskok“ lépnek, ezek a kívülről jött fiatalok helyettes nélkül is el fogják látni hivatali teendőiket. Véleményem szerint, de azt hiszem e tekintetben mindannyian azonos állásponton vagyunk, — itt fenyegeti a legnagyobb és túlzás nélkül állíthatom, — végzetes veszély a közjegyzőhelyettesi intézményt. Ha ugyanis nem hozzák junktimba a korhatár bevezetését a közjegyzői rendtartás novelláris módosításával, — ha a korhatárral egyidejűen nem emelnek törvényes gátat a közjegyzői kinevezés utóbbi időkben tapasztalt, példanélküli ön-

kényes rendszere ellen, — a korhatárral mindent elvesztünk, sőt a korhatárral mi is elveszünk. Nem látok sötéten midőn feltételezem, hogy a korhatár bevezetése a kinevezési rendszer törvényes korlátozása nélkül Sedanunk lehet!

Mindeme közvetlen súlyos következményeken felül egyéb közvetett veszélyt is rejt magában a tervezett intézkedés.

Mindezideig ugyanis nem vizsgáltuk a tervezetnek a közjegyzői kar anyagi helyzetére gyakorolt indirekt hatását. De bármennyire is kényes e téma, úgy érzem mulasztás lenne e tényezőt kiesinyes mellékszempontok miatt számításon kívül hagyni. Végeredményben tisztán látni a bölcsesség kezdetét.

Ha a közjegyzői működés időhöz köttetik, a kir. közjegyzői kar fokozottabb mértékben kell hogy kihasználja az immár nem élete végéig terjedő munkaalkalmakat és kereseti lehetőségeket. Miután a jövedelmet szigorú etikai álláspontja folytán szaporítani nem képes, természetes, hogy a kiadásokat fogja csökkenteni. Ez logikus és magától értetődő. Ugyebár felesleges ezek után megállapítanom, hogy a kiadások oldalán legnagyobb tétel a helyettesi fizetés. Kézenfekvő, hogy a korlátolt kereseti lehetőség és a bizonytalan jövő gondolata sok kenyéradó gazdánkat fogja arra az egyszerű megoldásra vezetni, hogy amíg ő ugyis munkaképes, — fényezésnek tekinthető, költséges helyettes helyett inkább szerényebb fizetésű jelöltet, vagy ha lehet, még azt sem tartson. Különösen akkor, midőn jövedelme éppen a korhatár folytán felemelendő nyugdíjárulék jelentős emelkedése következtében amugy is feltétlenül csökkenni fog!

Ez az a pont azonban, ahol érdekeink újból összefonódnak a kir. közjegyzői kar érdekeivel és törekvéseivel. A korhatár ugyanis a közjegyzői hatáskört kiterjesztő törvényes intézkedések és az ezzel kapcsolatos munkaalkalmak szaporítása nélkül el nem képzelhető. Jóllehet a közjegyzői hatáskör kiterjesztése régen hangoztatott és teljesen független törekvés, indoka pedig kizárólag jogpolitikai elgondolás folyamánya, — a mindennek felett álló igazságpolitikai érdekek mellett le lehet mérnünk annak anyagi hatásait is. De ha figyelmen kívül is hagyjuk a materiális következményeket, — a hatáskör kiterjesztése munkatöbbletet jelent, tehát több és komoly jogász munkát, mely ismét felhasználhatja a helyettesi kar készséggel felajánlott munkaerejét és kipróbált munkaszertetét.

Röviden összefoglalva e néhány gondolatot:

A helyettesi kar érdekei, mint mindenben, úgy még ebben a kényes korhatár kérdésében is, teljes egészében fedik a kir. közjegyzői kar érdekeit. És bár a helyettesek elvileg nem ellenzik a korhatár rendszeresítését, — mégis komoly aggálllyal tekintenek e szándékolt intézkedés elé. Az ellen viszont, hogy a korhatár a kinevezési rendszer törvényes korrekciója és a közjegyzői hatáskör kiterjesztése nélkül valósuljon meg, minden rendelkezésre álló erővel küzd és mindenkor küzdeni fog, mert e törvényi biztosítékok nélkül egész jövője veszélyben forog.

Hirkó Boldizsár dr.

Közlemények.

Horthy Miklós husz évi országlása. „A kormánytalanság, az anarchia időszaka után olyan ember kell az ország élére, amilyen Hunyadi János volt. Olyan emberre van szükség, aki a fizikai hatalmat egy másik erkölcsi hatalommal, saját lelkének erkölcsi hatalmával támogatja. Az alkotmányosságot meg kell tartani és pedig a keresztény és nemzeti tartalommal átítatott alkotmányosságot. Ezért van most szükség a Zrínyiek és Hunyadiak szellemében országló nagy konstruktív erőt reprezentáló államfőre.“ Ezeket a fenkölt szavakat mondta a boldog emlékű nagy püspök Prohászka Ottokár a nemzetgyűlés 1920. február 26-án tartott ülésén a kormányzóválasztás tárgyában benyújtott törvényjavaslat tárgyalása rendjén. A megválasztott új kormányzó Horthy Miklós pedig az eskütétel után kiáltványt intézett a nemzethez, amelyben többek között a következőket mondja: „Mégmáshíthatatlan akaratom a nemzetet a boldogulás útjára vezetni... A keresztény erkölcs uralmát helyre akarom állítani az egész vonalon... A súlyos feladatok megoldásához erőt ad ezeréves, dicsőséges történelmünkbe és faji hivatottságunkba vetett bizalmam... A keresztény világnézet erkölcsi fensőbbiségével igyekszünk a romokon új életet teremteni...“

Ezek a megnyilatkozások immár történelmi dokumentumokká váltak. A nagy Ottokár püspök prófétai meglátását húsz év története igazolta. Horthy Miklósban Hunyadi Jánoshoz mérhető nagy államférfiu, bölcs, az önfeláldozásig hazaszerető ember került az ország élére. És Horthy Miklós is maradéktalanul betartotta amit ígért. A kausból rendet teremtett. Új életet adott Magyarországnak a vaskezével vezetett konstruktív erő. Az ő Magyarországa szilárdan állja a súlyos idők viharát. Megtette azonban azt is, amit nem ígért. Visszavezette nemzetét Nagymagyarország elrabolt területének egy részére s Isten segítségével vissza fogja vezetni a magyar szent korona országainak egész területére is. Az Isteni gondviselés, amely húsz évvel ezelőtt Horthy Miklósban a hivatott vezért állította a nemzet élére, áldja, védje s oltalmazza ezt a minden magyarnak oly drága életet s ő pedig „lelje népe boldogságán örömét s hir szerencse koszoruzza szent fejét!“

A közjegyzői rendtartás novellája. A közjegyzői rendtartás módosításának kérdése majdnem ötven évi sürgetés után —

ügylátszik — döntő stádiumba jutott. Sajnos nem úgy, ahogyan ezt az adott körülmények indokolták tették volna s hogy ezt a kar sürgette és várta, egy modern közjegyzői rendtartás megalkotásával, hanem egy javarészt még ismeretlen rendelkezéseket tartalmazóan készülő rendtartási novella alakjában. A tervbevetett intézkedések közül kiszivárgott a korhatár kérdése, amelyet a kar nem kívánt, de komoly formában nem szivárgott ki semmi azoknak a rendelkezéseknek megvalósítási tervéből, amelyeket a kar immár 50 éve kívánt és sürgetett. Indokoltnak találtuk, hogy a közjegyzői kart ilyen közlelről s hozzátehetjük elég súlyosan érdeklő korhatár kérdéséről a közjegyzői és a helyettesi kar egy-egy képviselőjét vélemény nyilvánításra kérjük fel. Felkérésünk következtében *Fekete László* dr. kir. közjegyző és *Hirkó Boldizsár* dr. helyettes okos írásaikat bocsátották rendelkezésünkre, amelyeket e lap élén találhat az olvasó. Hisszük, hogy ezekben a cikkekben irtakat a kérdés elintézésénél komoly figyelemben fogják részesíteni.

Kitüntetés. Magyarország kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére *Széchenyi István* dr. szegedi kir. közjegyzőnek a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A budapesti kamara közgyűlése és társasvacsorája. A budapesti kir. közjegyzői kamara 1940. évi rendes közgyűlését március hó 30-án d. u. 5 órai kezdettel az Országos Kaszinó földszinti nagytermében fogja megtartani. Ugyanott és ugyanaz nap este társas vacsora lesz, amelyen résztvenni kívánók szándékukat legalább 3 nappal megelőzően közölnék *Joannovits Jenő* dr. kir. közjegyzővel, Budapest, XI., *Horthy Miklós-út* 59., mivel csupán az előre jelentkezők részére lehet terítéket biztosítani. A március havi rendes társas vacsorát 12-én szintén az Országos Kaszinóban meg fogják tartani, ellenben az április havi társas vacsora elmarad.

Az Országos Egylet közgyűlése. A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete 1940. évi rendes közgyűlését Budapesten az Országos Kaszinó földszinti nagytermében 1940. évi március hó 30-án szombaton este 7 órai kezdettel fogja megtartani. A közgyűlés napirendjén elnöki megnyitó, titkári, pénztárosi, számvizsgálói jelentések s esetleges indítványok szerepelnek. A közgyűlésen résztvenni szándékozó tagok a mezőgazdasági kiállítás vasuti kedvezményeit igénybe vehetik.

Kuncz Ödön dr. jubileuma és kitüntetése. *Kuncz Ödön* dr. az európaszerte ismertnevű magyar kereskedelmi jogász, egyetemi tanári működésének huszonötödik évfordulója alkalmából barátai és tisztelői februárius hó 8. napján Budapesten a Gellért-szálló éttermében társas vacsorát rendeztek, amelyen a magyar jogászság legkiválóbb képviselői vettek részt. Az ünnepezt professzort *Fabinyi Tihamér* dr. volt kereskedelmi miniszter és *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter meglehangú beszédekben köszöntötték. Magyarország kormányzója különben *Kuncz Ödön*nek a honvédség érdekében kifejtett értékes munkásságáért a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta. *Kuncz Ödön* dr. 1915-ben lett a kolozsvári *Ferenc József* tudományegyetemen a kereskedelmi és váltó jog nyilvános rendes tanára, 1920-ban a közgazdasági tudományi karon hívták meg ugyanarra a tanszékre s 1929-ben a *Pázmány Péter* tudomány egyetemre nevezték ki ugyancsak a kereskedelmi és váltó jog rendes tanárává. Amellett, hogy jogirodalmi munkássága különlegesen gazdag és nagyértékű, igazságügyminiszteri, valamint pénzügyminiszteri megbízás alapján fontos hiteljogi jogszabályok előkészítése körül is jelentős munkálatokat végzett. A jubiláns professzor rendes tagja a Magyar Tudományos Akadémiának is.

A jogi oktatás reformja. Megemlékeztünk már arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos felsőoktatási tanácsnak a jogi oktatás reformjáról készített javaslatát véleményezés végett a szaköröknek s így többek között a budapesti kir. közjegyzői kamarának is megküldte. A kamara, amint már szintén említettük, a vonatkozó véleményét a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez már fel is terjesztette. A javaslat fontosabb részleteiről megemlékezve közölnünk kell, hogy az két irányban kívánja a jogi oktatást reformálni. Először is a tanulmányi rendet, másrészt a doktori szabályzatot akarja módosítani. A tanulmányi rend reformját fokozatosan, három évi átmeneti idő alatt óhajtják életbe léptetni, a doktori szabályzat reformja azonban egy kis átmeneti idő után rövidesen életbe is lépne. A jogi oktatás reformja hármast szolgál: fokozni akarja a hallgatók leckelátogatási szorgalmát, a jelenlegi rend mellett lábrakapott visszaéléseket akarja megszüntetni s végül a jogi oktatást korszerűbbé akarja tenni. A javaslat szerint az eddigi külön jogtudományi és külön államtudományi doktorátust egyesítik. A kötelező főkéllégiumok eddigi heti 99 óraszámát 172 óraszámra emelik fel. Mind a magyar magánjogot, mind a közgazdaságtant ezután két éven át adják elő. A tanulmányi időt 8 félévről 9 félévre emelik. A speciál kéllégiumok, ezek között a heti 2 órában előadandó telekkönyvi jog és a heti 1 órában előadandó örökösödési eljárás hallgatása kötelező. A javaslat a vizsgarendet is megszigorítja. Így aki legkésőbb szeptember hóban az alapvizsgát sikeresen le nem tette, az egész évfolyamot ismételni tartozik. A 9-ik félév hallgatása alól felmentendők, akik katonai szolgálatra alkalmasaknak

találtattak, akik mindhárom alapvizsgájukat legalább is jó eredménnyel állották ki. Praktikus újtása a tervezetnek az, hogy a kötelező főkéllégiumok heti órái közül egyet mint megbeszélő órát kell megjelölni s ezen a hallgatók az előadott anyagból a tanárhoz kérdéseket intézhetnek, tőle bővebb magyarázatot és felvilágosítást kérhetnek. A speciál kollégiumok, valamint a mellék kollégiumok előadására a gyakorlati élet magántanárrá nem képesített kiváló szakemberei, ekként tehát kir. közjegyzők is kaphatnak előadói megbízást. Az egységes, jogi és államtudományi doktori cím elnyeréséhez egy írásbeli értekezés elkészítése és 4 szigorlat letétele szükséges. Az értekezés zárt helyen, előre jelzett tárgykörből, minden segédkönyv nélkül készítenőd el. A négy szigorlat három havi időközökben tehető le, ez a határidő két hónapra csökkenthető, ha a jelölt az előző szigorlatát legalább jó minősítéssel tette le. A reformjavaslatnak a fentiekben ismertetett rendelkezései általában helyeselhetők. Megfontolást igénylőnek tartjuk azonban azt a szakkörökben többször hangoztatott és sok külföldi egyetemen alkalmazásban levő rendszert, amely szerint a doktori cím elnyerése nem kvalifikációs előfeltétel, hanem a joggal való különlegesen tudományos foglalkozás eredményességét jelző cím. A tanulmányi időnek egy újabb félévvel való felemelésére vonatkozólag volna még az a szerény véleményünk, hogy a féléveken belül kevesebb szünetekkel a komolyabb és intenzívebb tanulás célja új félév beiktatása nélkül is elérhető volna. Ha azonban a cél a jogászai túlprodukciónak a jogi előképzés meghosszabbítása által való csökkentése, az új félév beiktatása indokoltnak látszik.

Jegyzői magánmunkálatok galériája. A lapterjedelem korlátozása, tehát korántsem anyaghiány miatt újabban a jegyzői magánmunkálatok rendszeres bemutató rovatát mellőznünk kellett. Kivételt teszünk ezúttal az alábbi különleges remekmű közlésével:

„Kötelező nyilatkozat.

Melynél fogva alulírottak völcseji lakosok elismerjük, hogy adósai vagyunk Luka János, völcseji birtokos úrnak, jelenleg bécsi lakosnak, 889 P. azaz Nyolcszáznyolcvankilenc pengő kölcsöntökével; miután azonban ezt az összeget ezidőszerint visszafizetni nem tudjuk, lekötjük hitelezőnk javára jelzálogul, a völcseji határban az úgynevezett dülőben levő 1600 négyszögölnyi tehermentes szántó birtokunkat —, olyképen, hogy jogot adunk fentnevezett hitelezőnknek arra, hogy ezen zálogföldet, már most saját nevére irathatja tkvileg a költségünkön; azonban amikor majd ezen tartozásunkat mától számított 6%-os kamataival együtt Arany pengőben a lefizetésekor érvényes földárakhoz arányosítva illetve átszámítva lefizetjük, akkor ezen zálogföld visszaszáll ismét tulajdonunkba.

Kelt, Völcsejen, 1936. szept. 17-én. Tóth László s. k., Tóth Lászlóné s. k. adósok. Előttünk: Kőfalusy Sándor tanú s. k., Jäger Gizella s. k. tanú. Alulírott hitelező a fenti kikötéshez hozzájárul. Kmfl.“ (Beküldte Östör Lajos dr. kir. közjegyző, Sopron)

Hogy is lehet kívánni egy községi jegyzőtől, hogy a zálogbirtok, a pactum antichreticum tilalmáról tudjon. A kitünő nyilatkozat tudatlanul különben még ezt is meghaladja, jogot ad a hitelezőnek arra, hogy a zálogbirtokot mindjárt a nevére is irathatja. Ennek a remekműnek közlésével

ismételten is elismerésünket kell tolmácsolnunk az illetékes körök egyenesen csodás, a jogszolgáltatás presztizsére mit sem adó, a jegyzői magánmunkálatok okozta kártételek felett könnyen napirendre térő türelme felett.

Ingatlan forgalom a határsávban. E közlöny hasábjain a múlt évi 12. számban Fekete László dr. szakszerűen ismertette és kommentálta a honvédelmi törvény az 1939. II. törvényeikk s az annak végrehajtása tárgyában kibocsátott 10640. és 10650/1939. M. E. sz. rendeletek rendelkezéseit. Ezeknek a rendelkezéseknek alkalmazása tekintetében több oldalról érkezett a Kir. Közjegyzők Közlönyéhez panasz amiatt, hogy a katonai hatóságok az ingatlan forgalmat a törvény és a rendeleteken felül is megnehezítik. Konkrét panasz érkezett a szombathelyi hadtestparancsnokság olyértelmű rendelkezése ellen, mely szerint a jóváhagyás kérelmezésénél minden esetben az egész községet feltüntető vázrajz esatolását követelik. E panasz tárgyában a szerkesztőség a honvédelmi minisztérium illetékes osztályánál eljár, ahol kijelentették, hogy az ügyet sürgős vizsgálat tárgyává teszik. E tárgyban különben az országos egylet az alábbi felterjesztést intézte az Igazságügyminiszterhez:

„A 10650/1939. M. E. számú rendelet 2. §-a szerint élők között való jogügylet alapján az 1. §-ban meghatározott területen az ú. n. határsávban fekvő bármely ingatlanra tulajdonjog bejegyzését csak akkor lehet elrendelni, ha a folyamodó bemutatja az illetékes hadtestparancsnok hozzájárulását is, vagy a rendeletben körülírt tanusítványt, hogy a hozzájárulás iránt előterjesztett kérelme tárgyában az illetékes katonai parancsnok a rendeletben írt határidőben nem nyilatkozott.

Ez a jogszabály — nyilván helyesnek felismert honvédelmi érdekből — az ingatlan forgalom újabb korlátozását jelenti. A korlátozás mindig szorosan értelmezendő s kétségtelen, hogy a korlátozó jogszabályt végrehajtó közegek további megszorításokat nem eszközölhetnek.

Ennek az általános jogelvnek ellenére a szombathelyi hadtestparancsnokság a rendelet végrehajtása tárgyában külön rendeletet adott ki, amely a következőket tartalmazza: „minden „földingatlan“ vásárlási szerződéshez a jövőben a legegyszerűbb vonalas vázlat esatolandó, amely vázlatból a vásárolni szándékoló földingatlan fekvése ahhoz a községhez viszonyítva, amelynek határában fekszik, kivehető legyen. A község fekvése tehát mindig feltüntetendő. A vázlaton az „É“ (északi irány) mindig rajta legyen“.

A szombathelyi hadtestparancsnokság rendelkezése egyértelmű az ingatlan forgalom újabb korlátozása, illetve megnehezítésével. Súlyosan megdrágítja ez a telekkönyvi átírásokat, mert a kívánt vázrajzot csak szakértő mérnök készítheti el. Kisebb értékű ingatlanoknál a mérnöki vázrajz elkészítése pedig olyan kiadást jelent, amely egyszerűen magát az ügyletet hiúsítja meg. Mindenek felett — szerény véleményünk szerint a hadtestparancsnokságnak a törvény és az életbeléptetői rendelet rendelkezésein túlmenően szigorító intézkedéseket tartalmazó rendelet kibocsátására nem volt joga.

A gazdasági érdekből kívánatos ingatlan forgalomnak — a magasabb érdekből szükségesnek tartott korlátozásoktól eltekintve — egyébként való biztosítása okából tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék a Honvédelmi Miniszter Úr Önagyméltóságához sürgős átiratot intézni az

íránt, hogy különlegesen a szombathelyi hadtestparancsnokságot sérelmes rendelete hatályon kívül helyezésére és általában az alárendelt katonai hatóságokat utasítani méltóztassék az iránt, hogy az 1939. II. t.-e., illetve a 10650/1939. M. E. számú rendeletben foglaltakon felül más szigorító, illetve további korlátozásokat jelentő rendelkezéseket mellőzzenek.

A pécsi kamara megállapodásai. A Kir. Közjegyzők Közlönye előző számában a pécsi kamara értekezletén megbeszélte és nyomtatásban is megjelent „Megállapodások“-hoz fűzött megjegyzéseket a szerkesztőség felkérésére e közlöny egyik munkatársa.

Ezekre a megjegyzésekre mindenekelőtt a pécsi kamara részéről érkezett válasz, amelyben a kamara megállapítja, hogy más alkalmakkor is követték azt az eljárást, hogy a kamarai tagokhoz egyöntetű eljárás céljából körlevelet intéztek s ebben útmutatást és irányítást adtak. Ezt az eljárást a kamara a jövőben is követni szándékozik. Nem vonja kétségbe a kamara a közlöny múlt évi októberi számában a zsidótörvényre vonatkozó ismertető közlemény irodalmi értékét, azonban megállapítani kívánja, hogy ezzel szemben az inkább gyakorlati célokat szolgáló megállapodások, amelyek a kamara álláspontja szerint kellő gonddal voltak szerkesztve, „jogászi körökben teljes elismeréssel találkoztak és a gyakorlatban már is több felé alkalmaztatnak is“.

Igen részletes reflexiókat küldött be a közleményre *Siklóssy Tamás* dr. bonyhádi kir. közjegyző, mint aki a megállapodásokat a kamara megbízásából szövegezte. Sajnálattal le kell mondanunk arról, hogy ezeket a reflexiókat egész terjedelmükben közreadjuk, egyrészt azok terjedelmes volta, ezzel szemben másrészt pedig a közlöny igen alacsonyra korlátozott terjedelme miatt.

Minden vonalon és minden vonatkozásban törekedvén azonban az általános tárgyilagosságra, a reflexiók részletesebb ismertetése elől kitérni nem akarunk. *Siklóssy* válasza mindenekelőtt a felelősség kérdésében megállapítja, hogy azt — iktatott kiadmány lévén — a kamara is viseli s a megállapodásokra illetékes tényezőktől beérkező elismerő sorok arra mutatnak, hogy a kamara nem értéktelen munkát fedezett a maga tekintélyével. Hangsúlyozza a megállapodások gyakorlati célját szemben a közlöny októberi számában megjelent ismertető közlemény szerinte javarészt elméleti vonatkozásaival s állítja, hogy a megállapodásokra, amint hogy a vonatkozó értekezlet egybehívását a kamara tagjai kívánták, gyakorlati útmutatások és tanácsok elnyerése céljából valóban szükség volt.

Utal ezután *Siklóssy* arra, hogy az örökösödési eljárás novella majd a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény életbeléptetésekor a közlöny is a most kifogásolt formulák nagy bőségét bocsátotta helyesen a kar rendelkezésére.

A közlemény részleteivel foglalkozik ezután *Siklóssy Tamás* válasza. Így leszögezi, hogy nem ritka jelenség, miszerint a végrehajtási rendeletek a törvénytől eltérnek. Ennek megállapítása nem lehet bűn egy kamara részéről, különösen ha a közigazgatási bíróságról szóló 1896:XXVI. t.-e. 134. §-át figyelemre méltatjuk, amely szerint maga a törvény ruházta fel a legfelsőbb bíróságot a rendeletek törvényes voltának elbírálásával.

A zsidótörvény 1. §. 3. bekezdésében felsoroltak nem tekintendők ugyan zsidóknak, azonban a bekezdés a) és d) pontjában felsorolt nem

zsidókra mégis alkalmazni kell a földbirtokpolitikai korlátozásokat. Az értekezletnek ezt az álláspontját a válasz a közleménnyel szemben helyesnek tartja.

A zsidótörvény 2. §-a szerint a mentesség az ivadékokra nem terjed ki, s mégis ugyanezen §. 1. bekezdése több esetet említ arról, hogy kivételként szerepelnek az ivadékszamba menő gyermekek. A megállapodás 3. pontjára vonatkozólag elismeri, hogy az nem egész szabatos, azonban e tekintetben maga a törvény sem tekinthető teljesen szabatosnak.

Állítja, hogy helytálló a megállapodásnak az a kitétele, hogy zsidónak kell tekinteni mindenkit, aki annak vallja magát. — A megállapodásban kifejezésre juttatni kívánták, hogy a zsidótörvény 1. §. 3. bekezdés a), d) pontjával szemben nem alkalmazandók a korlátozások, az 1. §. 3. bekezdés b), c) pontjában felsorolt személyekre. Erre azért volt szükség, mert a közlöny októberi számában megjelent cikk a válasz szerint tévesen állapítja meg, hogy a korlátozások a törvény 1. §. 3. bekezdés b) pontja alá eső házastársra is vonatkoznak. —

A vételi ajánlatra vonatkozólag megjegyzi a válasz, hogy valóban csak árverési vételi ajánlatról lehet beszélni és hogy az „árverési“ szó az eredeti szövegben bennfoglaltatott s annak elmaradása a lényegét nem érintő sajtóhiba.

A válasz az értekezlet 6/b. 4. bekezdésében irt megállapítást nem tekintti magától értetődőnek. A kommentárok e tekintetben eltérők s az értekezlet a kommentárokkal szemben az utolsó zsidótól való szerzéstől számítja a 3 évi időt. Helyesnek tartja és indokolni kívánja a válasz a megállapodásnak azt a rendelkezését, hogy az elővásárlási jog gyakorlása nélkül is meg lehet tagadni az ügylet tudomásul vételét.

A reáljogú gyógyszerárak kérdésében a válasz a megállapodásokban irt megoldást megfelelőnek találja.

Állítja és indokolni kívánja a válasz annak a megállapodásnak helyességét, mely szerint anyagi jogi tekintetben a hagyaték letárgyalásának mikéntjére nézve, zsidó és nem zsidó örökösök között különbség nincs.

A megállapodásokban a törvényhez és a rendeletekhez, ezeken kívül pedig az ezekre vonatkozó kommentárokhoz kívánták magukat tartani, de van a válasz szerint olyan megállapodás is, amelyet csak az értekezlet látott jónak felvenni, ilyen pl. a megfelelő nyilatkozatnak a tárgyalási jegyzőkönyvbe való foglalása. E vonatkozásban alkalmasnak találja a válasz azt a formulát, amely a 43300/1939. számú rendelet analogiájára készült s amelyet a megállapodások tartalmaznak.

A megállapodások 9. pontjában irt azzal a kijelentéssel szemben, hogy ha a kir. közjegyzőnek tudomására jut olyan telekkönyvi tulajdoni bejegyzés, amely a törvény rendelkezésével ellenkezik, tartozik azt az illetékes telekkönyvi hatósággal közölni: a válasz az ellenkező álláspont helyességét sem tartja kizártnak, de inkább az értekezlet megállapodását tartja helyénvalónak.

A részletekre vonatkozó észrevételek közlése után a válasz azt az általános kijelentést tartalmazza, hogy a közlemény írójának kevésben volt igaza, sokban tévedett, mert hibát vélt találni ott is, ahol nem volt.

Ennek oka a válasz szerint az, hogy a közlemény nem sine ira et studio íródott. Kijelenti végül a válasz, hogy a pécsi kamarához tartozó közjegyzők a jövőben is ki fognak tartani amellet az álláspontjuk mellett, mely szerint a kamarát a jövőben is megkérlik arra, hogy ha a jogalkalmazás terén vitás kérdések merülnek fel, adjon módot a közös problémák megbeszélésére, az egyöntetű megoldás keresésére, s a helyes út kijelölésére.

* * *

A terjedelmes reflexiók lehető részletes s hozzátehetjük lojális ismeretetésével a továbbiakban már nem produktív vitát a magunk részéről azzal zárjuk le, hogy — s ez a válaszuk a reflexióknak a közlőny részére címzett szemrehányásaira is, — miként ennek a közlőnynek minden soránál úgy az inkriminált megjegyzéseknél is fokozott figyelmet fordítottunk a tárgyilagosságra, minden személyi vonatkozás mellőzésére. Ebben a közlőnyben megjelenő minden írásnál nem vezet bennünket legjobb véleményünk szerint soha más, mint a hűségesen szolgálni vélt kari érdek s a magyar közjegyzői intézmény üdve. Ezzel szemben éppen a reflexiókban látunk bizonyos személyi vonatkozásokat, amelyeket megokoltaknak nem találunk. A tárgyilagos kritika elől nem térhet ki az, aki bármily vonatkozásban publicitást vállal. Így a jelentkező kritikát mindjárt rosszindulattal, holmi burkolt célszavakkal, kicsinyeskedéssel megvádolni pusztán azért, mert nincsen egy véleményen a szerzővel, mindennek csak tárgyilagosságnak nem minősíthető. A kérdéses közleményt ezzel szemben utólag is tárgyilagosságnak valljuk. Az a szakszerű kritika kereteit semmi vonatkozásban nem lépte túl s annak más intenciót, mint objektív bíráltni akarást, imputálni reális alapon nem lehet.

Az óvási határidő ideiglenes meghosszabbítása. A m. kir. minisztérium 1310/1940. M. E. számú rendeletével az 1940. év január hó 30. napja után, de legkésőbb 1940. február 29. napján lejáráó váltó, kereskedelmi és közraktár jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végett való bemutatásra és a fizetés hiánya miatt való óvás felvételére a törvényben megszabott határidőt 1940. március hó 2. napjáig meghosszabbította. — A rendelkezést a közlekedési nehézségek tették szükségessé.

Szegénységi jog az örökösödési eljárásban. Ebben a kérdésben a hagyatéki bíróságok gyakorlata nem egységes. Némelyik szerint van, mások szerint pedig az örökösödési eljárásban nincs helye a szegénységi jog megadásának. E közlőny 1936. évi 3. számában közöltük a miskolci törvényszék Pkf. 5327/1935. számú határozatát, mely szerint eltérő rendelkezés hiányában a perenkívüli eljárásban is alkalmazandók azok a szabályok, amelyeket a Pprts. a peres eljárásra nézve megállapít s mert tiltó jogszabály nincs, amely a szegénységi jog megadását az örökösödési eljárásban kizárná, annak megadása itt is helyet foghat. Ezzel szemben pl. a budapesti központi kir. járásbíróóság az örökösödési eljárásban nem engedélyezte eddig a szegényjogot, arra az álláspontra helyezkedve, hogy az eljárás mindig a felek vagyoni vonatkozású érdekeiben folyik, s ezzel nem kongruál a szegénységi jog. Most azonban a budapesti központi járásbíróóság egy adott esetben közölte, hogy a budapesti törvényszék felebb-

víteli tanácsának újabb gyakorlata szerint szegénységi jog megadásának örökösödési ügyekben is van helye, „ez azonban csak bélyeg és illetékmentességre vonatkozik“. Az illeték itt nyilván csak egy sinonim kifejezés lehet a bélyeg mellett, mert hogy pl. az örökösödési illetékre a szegénységi jog ki nem terjed az vitán felül áll, amint hogy a bíróság a külön pénzügyi törvények szabályozta illetéket el nem engedheti, illetve annak fizetése alól nem mentesíthet.

Jogsegély megállapodás a szlovák kormánnyal. Az igazságügy-miniszternek az Igazságügyi Közlőny idei 1. számában közzétett 2128/1940. számú rendelete szerint a magyar és szlovák kormány diplomáciai jegyzék-váltás útján megállapodtak abban, hogy a bűnügyi, polgári és kereskedelmi jogsegély tekintetében Magyarország és a volt Csehszlovák köztársaság között hatályban volt nemzetközi egyezményeket a két állam között a továbbiakban is alkalmazzák és az ezirányban kialakult viszonyossági gyakorlathoz is alkalmazkodni fognak. Ennek a megállapodásnak megfelelően a magyar területen kiállított és Szlovákiában felhasználandó okiratok megfelelő hitelesítés illetve felülhitelesítésekkel s így végső fokban a szlovák követség hitelesítésével látandók el. Ennek megfelelően a Szlovákiában kiállítandó és magyar területen felhasználandó okiratok a szlovákiai magyar követ felülhitelesítését is igénylik.

A közjegyzők névjegyzéke. E közlőny mult számában megemlékeztünk arról, hogy az országos egylet részéről kiadott közjegyzők névjegyzékébe némely téves adatok kerültek. Az ezekre vonatkozó helyesbítéseket külön lapra nyomtatva a névjegyzékben való elhelyezhetés, illetve kiigazítás végett a közlőny e számával együtt küldjük szét.

A Kepes féle közjegyzői Díjszabás új kiadása. A Kepes János dr. székesfehérvári kir. közjegyző összeállította közjegyzői díjszabás IV. kiadása teljesen elfogyott s ezért most van előkészítés alatt az V. kiadás. Ez közel 250 nyomtatott oldal terjedelmű lesz. A díjszabási részben megtalálhatók lesznek a választási eljárásokkal kapcsolatos illetékek, hitbizományi eljárási díjak, vitézi telek, telepítési eljárással kapcsolatos költségek. Az illetéki rész közel 160 oldal terjedelmű lesz s rendszeres feldolgozásban fogja ismertetni a különböző bélyeg és illetéktételeket. A díjszabási rész és az illetéki rész külön-külön füzetben fognak megjelenni.

Községi főjegyző özvegye, irodai munkákban jártas, elhelyezkedést keres budapesti közjegyzői irodában. Megkereséseket: Dr. Györky Ödön Budapest, IX., 15. postafiók címre kér.

A közjegyzőjelöltek állásközvetítését a Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete végzi. Cím: Budapest, VIII., József-körút 2. Közjegyzői iroda.

Kihirdetett törvények:

1940. évi I. t.-c. Budapesten 1938. évi november hó 15. napján kelt magyar-japán barátsági és szellemi együttműködési egyezmény becikkelyezéséről.

Rendeletek:

2900/1940. I. M. sz. Az állandó bírósági szakértők.

100/1940. B. M. sz. A személyes bejelentési kötelezettség kiterjesztéséről és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásról szóló 10390/1939. M. E. számú rendelet végrehajtása.

550/1940. M. E. sz. A lakások és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó egyes kérdések szabályozása.

19500/1940. P. M. sz. A jövedelem és vagyonadó 1940. évi kivetése.

33647/1940. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek, az illetékek, továbbá a fényüzési és forgalmi adók megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámításáról.

Joggyakorlat.*

Magánjog.

7. Az ingatlan elidegenítő jogügylet érvényességéhez a 4420/1918. M. E. számú rendelet alkalmazása tekintetében a Kúriának 27. számú polgári jogegységi döntvénye szerint nem szükséges, hogy az ügyletről kiállított okirat a szerződés összes feltételeit tartalmazza, hanem elegendő, hogy az ügyletben résztvevő feleken kívül az ingatlan megjelölését és a szolgáltatandó ellenértéket tüntesse fel, ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy az ingatlan elidegenítő jogügylet érvényesen, azonban mégis csak akkor jöhet létre, ha felek az ügylet minden olyan feltételében, amelyek akár az ügylet természete, akár a felek akarata lényegessé tett, ilyen a terhek miként való rendezése és telekkönyvi biztosítása, határozottan meggyeztek. (K. P. V. 4541/1939.).

8. A végrendekezés időpontjának a végrendeleten történt téves megjelölése (1937. jan. 21. helyett, 1937. jan. 20.) a végrendeletet érvénytelenné nem teszi. (K. P. I. 4085/1939.).

9. A pótvégrendeletnek az előző végrendelet fenntartására utaló ren-

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesten székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok részben pedig a „Jogi Hírlap” és a „Magyar Jogi Szemle” című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékjogi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny” című szaklap közlései nyomán.

delkezése nem pótolhatja az előző végrendelet érvényességi kellekeinek hiányát. (K. P. I. 7599/1939.).

10. Örökhagyó a megtámadott magánvégrendeletet kézjegyével látta el s ennél fogva a végrendeleti alakszerűsége tekintetében az 1876:XVI. t.-c. 6. §-ának rendelkezései az irányadók. Ez a törvényszakasz egyebek között azt is megkívánja, hogy a végrendelet tartalma, végrendelező és a végrendelet tanúk együttes jelenlétében az írni és olvasni tudó tanúk egyike által felolvastassék és hogy ennek megtörténte magán az okiraton a tanúk által igazoltassék. Az a körülmény, hogy a végrendeletet szerkesztő a neve mellé odairta, hogy a „végrendeletet író és magyarázó” a megmagyarázás, ami a felolvasást pótolhatja ugyan, megtörténtének a tanúk által való bizonyítását nem jelenti, mert ez csupán a megnevezeti tanú részéről történt igazolás, nem pedig a többi tanú részéről is. Mivel pedig a végrendelet felolvasása, vagy ezt helyettesítő megmagyarázás olyan érvényességi kellék, amelynek megtörténte a tanúk által kizárólag a végrendeleten igazolandó, s az más módon nem bizonyítható. A végrendelet, amely a fentiek szerint a kívánt igazolást nem tartalmazza, érvénytelen. (K. P. I. 3394/1939.).

11. Bár az örökségről való lemondás idejében felperes volt testvérei közül kettő örökhagyó előtt lemenők nélkül elhalt, az atya azonban újból megnősülvén ebből a házasságból is két gyermek származott s így az örökség megnyiltakor ugyanannyi öröklésre jogosult gyermek volt, mint a lemondási szerződés megkötésekor, s így az öröklésre jogosultak száma tekintetében a helyzet nem változott. A felperesnek azt az érvelését, hogy ő csak édestestvére javára mondott le, de nem mondott volna le féltestvére javára, a perben semmiféle adat sem támogatja, sőt ennek az, hogy a lemondás kielégítés ellenében történt, kifejezetten ellene is mond. (K. P. I. 3149/1939.).

12. Jogügyleti nyilatkozatok értelmezésében nem a használt kifejezéseknek betűszerint vett értelme, hanem a nyilatkozatot tett félnek a nyilatkozat egész tartalmából és esetleg más kísérő körülményekből megállapítható valódi akarata az irányadó. Olyan esetben pedig, amikor nem a joggal hivatásszerűen foglalkozó és ekként a jogi szakkifejezéseknek a jogéletben elfogadott értelmével kétségtelenül tisztában lévő fél tesz nyilatkozatot, annak értelmezésénél azt is vizsgálni kell, hogy a fél a közönséges felfogás és nyelv használat szerint az általa használt kifejezéseknek milyen értelmet tulajdonít. Jogügyleti nyilatkozatok értelmezésénél általában nem lehet abból kiindulni, hogy az ügyletkötő fél egy vagy más tekintetben merőben szükség nélkül tette meg nyilatkozatát. (K. P. I. 2766/1939.).

13. Közös végrendeletben tett azzal a kijelentéssel, hogy a felek a végrendeletet kölcsönösen kötelezőnek jelentik ki, a végrendelező házaspár egymás irányában kölcsönösen lemondanak a közös végrendeletbe foglalt saját rendelkezésük visszavonásának, vagy a megmásításának jogáról. — A jogról való lemondásnak ugyan csak addig van hatálya, ha az világosan és határozottan jut kifejezésre, olyan további korlátozó szabály azonban nincsen, amely a jogról való lemondás hatályát meghatározott kifejezések használatától tenné függővé. Azt a szabályt, hogy a jogról való

lemondást kétség esetében nem kiterjesztően, hanem megszorítóan kell értelmezni, csak a jogról visszteher nélkül való lemondásnál lehet alkalmazni. — A házastársak közös végrendeletet az írásbeli magánvégrendeletekre megszabott alakban érvényesen tehetnek. (K. P. I. 3114/1939.).

14. A *köteles rész* a vagyon állagából, nem pedig annak az örökhagyó életében beszédett és az örökhagyó által felhasználásra szánt jövedelemből jár a köteles részre jogosult leszármazóknak. (K. P. I. 2290/1939.).

15. A végrendeletben használt „elvárjuk“ kifejezésre vonatkozólag azt az értelmezést fogadta el a Kúria, hogy az örökhagyó szülők a gyermekekhez intézett kérelmükkel együtt tett kijelentésükben kifejezésre juttatták a kérelem teljesítésére kötelező végakarataikat, vagyis a használt kifejezés a *kötelező meghagyással* egyértelmű. (K. P. I. 2256/1939.).

16. A *köteles részre* jogosult, aki köteles részénél többet kapott, azonban utóöröklési joggal terhelt, köteles részének ettől a tehertől való mentesítését anélkül, hogy a köteles részét meghaladó többletet elvesztene abban az esetben nem követelheti, ha az örökhagyó végrendeletében annak megtámadásától őt eltiltotta. (K. P. I. 2256/1939.).

17. *Örökösödési jog szempontjából ági eredetű az a vagyon, illetve vagyoneérték, amely az igénylővel közös törzsről örökösödés útján vagy élők között ugyan, de ingyenesen hárult az örökhagyóra.* Ehhez képest ági eredetű vagyon az az 5000 K. készpénz, amelyet felperes testvére, az örökhagyó hozományul kapott anyjától. Minthogy azonban a kérdéses 5000 koronát a közös törzselőd még a korona romlást megelőző időben juttatta örökhagyónak, a felperes pedig ági öröklés címén az 5000 koronának megfelelő pengő megfizetésére kérte az alperest kötelezni, ez a kérelme átértékelési kérelemként minősül, s mert felperes követelése örökhagyó halálának időpontjában járt le, az ettől számított egy évi határidőn túl előterjesztett kérelem mint elkésett, figyelembe nem vehető. (K. P. I. 3422/1939.).

18. Ha a házasság kötése idején a nő neve alatt vezetett vállalat a nő kizárólagos tulajdona volt, ez a céghez és a cégnévhez fűződő eszmei érték a nőnek *külön vagyona* marad a házasság tartama alatt is; a közszeremény csak a külön vagyonnak a házasság tartama alatt való hozzávételére (tisztá hasznára) terjed ki. (K. P. IV. 51971/1939.).

19. A fél tapasztalatlanságát a műveltség alacsonyabb foka és a kérdésben forgó ügyletben nyilvánvaló járatlansága egymagában is bizonyítja. A *kiszákmányoló ügylet* megállapításához szükséges szorult helyzet pedig fennforog az ingatlanok jelzáloggal való megterhelése és árveréssel való fenyegetése alapján. (K. P. IV. 3477/1939.).

20. A *személyes jogú gyógyszerári jogosítvány* nem része az elhunyt gyógyszerész hagyatékának, mert a gyógyszerári jogosítvány élvezete az elhalt gyógyszerész özvegyét az 1876:XIV. t.-c. 132. §-ának rendelkezéséből származó saját törvényes joga alapján illeti meg és így az özvegynek a gyógyszerári jogosítvány élvezetéből származó jövedelme az elhunyt férj hitelezőinek kielégítésére az özvegy személyes kötelezettségének hiánya esetén *nem szolgálhat*; törvényszerű tehát az a jogi álláspont, hogy a hitelező követelése tekintetében az özvegy csupán az elhalt gyógyszerész hagyatékához tartozó ingóságokra vonatkozó özvegyi haszonélvezeti joggal, vagyis abból eredő jövedelmével felel. (K. P. IV. 4556/1939.).

A bír. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetének közleményei:

VAGYON	Mérleg számla 1939. december hó 31-én.		TEHER	
	Pengő fill.	Pengő fill.	Pengő fill.	Pengő fill.
1. Értékpapírok		471	401586	11
2. Betétkönyvre elhelyezve		391	60053	72
3. Ingatlanszámla		472210		
4. <i>Hátralékos járatok:</i>				
Szombathelyi kamara	674	15		
Budapesti kamara	581	—		
Pécsi kamara	170	—		
Debreceni kamara	150	—		
Szegedi kamara	—	—		
Közjegyzőjelöltek	80	1655		
		474727		51
				474727
				51

* ebből tartalékalap 174,740.—
intézeti vagyon 286,899.93

KIADÁS	Eredményszámla 1939. december hó 31-én.		BEVÉTEL	
	Pengő fill.	Pengő fill.	Pengő fill.	Pengő fill.
Költségek				
Postadíj nyugdíj befizetés és kiutalás után	844	98	147378	76
Postai befizetési lapok és portó	123	40		
Tisztviselői fizetés és jutalom	670	—	34	96
Kézipénztár	321	60		
Egyéb kiadás	725	47		
Kifizetett végellátás és segély		2687	39831	—
Nyugdíjak	106385	25		
Árvaelátási díj	8940	—	3000	—
Segélyek	9020	—		
Adóssági kamatok		124345		
Bevételi többlet 1939. dec. 31-én		3158		
		60053		
		190244		72

Járaték bevétel 1939. évben
Kamatjövedelem
Szelvényjövedelem
Házbérjövedelem
Ebből kiadás folyószámla szerint
Adomány: dr. Kovách Elek
fel nem vett nyugdíja

P. H.

Dr. CHOLNOKY IMRE sk.
elnök.

III.

Előirányzat 1940. évre.

	KIADÁS		BEVÉTEL	
	Pengő	fill.	Pengő	fill.
Bevételek :				
a) járulékbevétel			159600	—
b) az intézeti bérház hozadéka			39000	—
c) kamat és szelvényjövdelem			36	—
összes előirányzott bevétel:			198636	—
Kiadások :				
a) végellátásra és segélyekre	132000	—		
b) tartalékalapra	23200	—		
c) adósság kamatára	200	—		
d) tartozás törlesztésére	13087	58		
e) költségekre	2800	—		
Összes előirányzott kiadás:			171287	58
Előirányzott bevétel-többlet			27348	42

P. H.

Dr. CHOLNOKY IMRE sk.
elnök.

IV.

M E G H I V Ó.

A Királyi Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének 1940. évi *rendes közgyűlését* az Országos Kaszinónak Budapesten, IV., Semmelweis-utca 1. sz. alatt lévő földszinti külön termében 1940. évi március hó 30. napjának (szombat) d. u. $\frac{1}{2}$ 7. órájára tűzöm ki, melyre az Intézet tagjait meghívom.

Az ügyrend 9. §. 2. bekezdése értelmében utalok a Kir. Közjegyzők Közlönye 1940. évi 2. számára, melyben az 1939. évi zárszámadás és vagyonmérleg, valamint az 1940. évi költségvetési előirányzat közzétételik.

A folyó évre az egy-egy közjegyzőre eső járulék havi összegét az intézőbizottság a nyugdíjszabályzatban minimált ötven (50) pengőben állapította meg.

Tárgysorozat.

1. Határozathozatal az 1939. évi zárszámadásra vonatkozó jelentés és felmentvény tárgyában.
2. A költségvetési előirányzat felülvizsgálása.
3. Az ellenőrző bizottság tagjainak megválasztása.
4. Esetleges indítványok.

Budapest, 1940. évi február hó 20.

Dr. CHOLNOKY IMRE sk.

P. H.

elnök.